

Отже, під час розробки облікової політики підприємств мають бути обов'язково враховані стратегічні цілі та завдання економічного розвитку і, зокрема, завдання підтримання економічної безпеки. Оптимізація вибору елементів облікової політики можлива лише шляхом проведення відповідних розрахунків, які враховують конкретні умови ведення господарської діяльності окремо взятого підприємства. При тому у ході розробки облікової політики доцільно застосовувати елементи фінансового планування з метою вибору тих підходів, які в найбільш повній мірі задовольняють систему управління на конкретному етапі життєвого циклу підприємства і сприяють підтриманню його стійкого економічного стану підприємства.

Список використаних джерел:

1. Кубік В. Д. Побудова ефективної моделі облікової політики підприємства – запорука ефективного управління і стратегічного розвитку Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7866.pdf>
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» [Електронний ресурс]. –Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_020
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999г. No 996-XIV(зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
4. Житний П. Є. Організаційно-методологічні аспекти облікової політики фінансово-промислових систем: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора екон. наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / П.Є. Житний. –Київ, 2009.–35 с
5. Лоханова Н. О. Облікова політика як інструмент управління економічною безпекою компанії: Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2467/197.pdf>

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ ТА ПОДАТКУ НА ВИВЕДЕНИЙ КАПІТАЛ

Гоменюк В. В., магістр, Національний університет «Львівська політехніка», Львів

У світі прийнято розділяти дві основні моделі розрахунку податку на прибуток: європейську (континентальну) та англо-американську (англосаксонську). Існує також естонська модель оподаткування прибутку юридичних осіб, однак вона є доволі новою і не поширеною. Європейська модель характеризується тим, що база оподаткування визначається за принципами бухгалтерського обліку, а фінансова звітність орієнтована на інтереси держави. Англо-американська модель надає можливість вибору між бухгалтерським і податковим обліком, а також враховує інтереси інвесторів [2]. В Україні існує європейська модель оподаткування, тому що англо-американська модель може спричинити появу податкових конфліктів і тиск з боку фіскальних органів. Європейська модель застосовується також у Німеччині, Франції, Швеції, Бельгії, Іспанії, Швейцарії, Аргентині, Бразилії,

Перу, Чилі. Друга модель розповсюджена в США, Великій Британії, Канаді, Австралії.

Протягом 2018-2019рр. активно обговорюється трансформація податку на прибуток у податок на виведений капітал, який набув широкого розповсюдження в Естонії. Очікується, що впровадження податку на виведений капітал (ПнВК) принесе ефективні зміни з фіскальної точки зору й з точки зору стимулювання інвестиційної діяльності.

Відповідно до законопроекту № 8557 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо податку на виведений капітал» об'єктом оподаткування є не фінансовий результат, а певні операції, які поділяються на дві категорії. До першої належать операції по виведенню капіталу (виплата дивідендів), до другої – операції, еквівалентні виведенню капіталу (виплата відсотків, страхових платежів, фінансової допомоги, роялті і т.д.). Застосовуватимуться диференційовані ставки податку в розмірі 15% та 20% до другої, за винятком застосування ставки 5% при виплаті пов'язаній особі-нерезиденту [1]. У таблиці 1 наводиться порівняльна характеристика податків.

Таблиця 1 – Порівняльна характеристика податку на прибуток підприємств та податку на виведений капітал

Критерії порівняння	Податок на прибуток	Податок на виведений капітал
База оподаткування	Фінансовий прибуток компаній (відповідно до МСФЗ / національних стандартів обліку) з несуттєвими коригуваннями	Розподілений прибуток (дивіденди) та інші види виведеного з податкової системи капіталу, лише здійснені транзакції
Ставка податку	18% податок на прибуток	Становлять 5%, 15% і 20%
Оподаткування інвестицій	Оподаткування за ставкою 18%	Не оподатковуються
Оподаткування видатків, які не стосуються бізнесу	Неділові види видатків повинні фінансуватись з прибутку. Перевірки за фінансовою звітністю	Оподатковують податком на доходи фізичних осіб
Вплив від зміни обмінного курсу	Може суттєво впливати на базу оподаткування.	-

*Джерело: [4]

З метою оцінки ефективності запровадження податку на виведений капітал необхідно здійснити аналіз надходжень такого податку до державного бюджету та охарактеризувати реальне зростання ВВП.

За підрахунками аналітичного центру «Український інститут майбутнього» у перший рік недонадходження до Державного бюджету можуть скласти 22 млрд. грн. або 0,6% ВВП (рис.1). Але не вимагається пошук компенсаторів, оскільки в методиках індексації соціальних витрат вони вже закладені. Якщо доходи і витрати бюджету зростають щорічно на 150-200 млрд. грн., то, зменшивши темпи приросту видатків, можна оптимістично спрогнозувати бездефіцитний бюджет [5]. Однак через нестабільний стан бюджетних ресурсів важливо переконатися, що будь-які втрати доходів через

фіскальний вплив податку на виведений капітал (зниження ставки та зменшення переліку об'єктів оподаткування) будуть компенсовані за рахунок зниження видатків або збільшення інших податків.

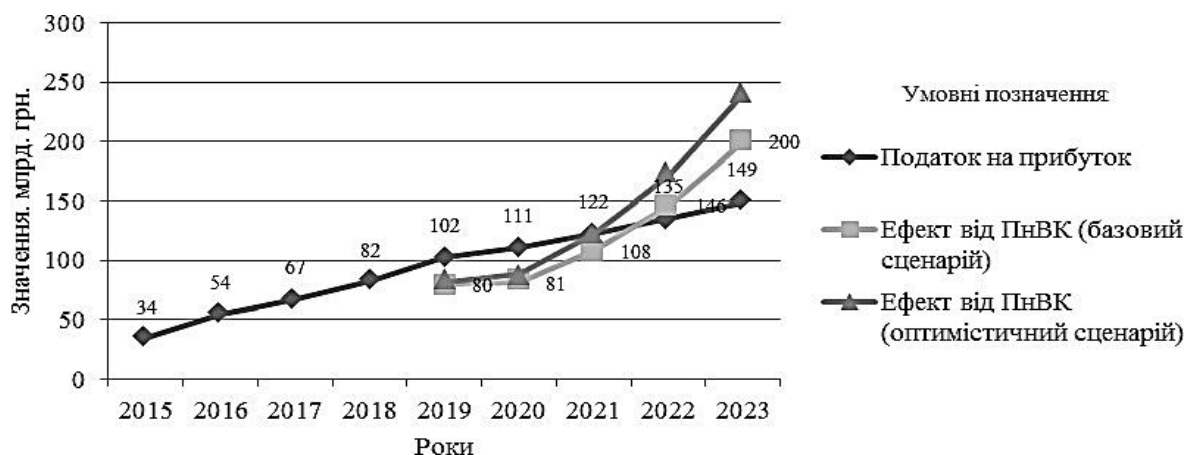

Рис.1 – Порівняння надходжень до Державного бюджету від податку на прибуток та податку на виведений капітал, млрд. грн.[5; 6]

Аналіз темпів зростання реального ВВП показує, що відбувається зростання показників без упровадження реформи максимально до 4,1%, коли за реформування можливе до 6% (рис.2).

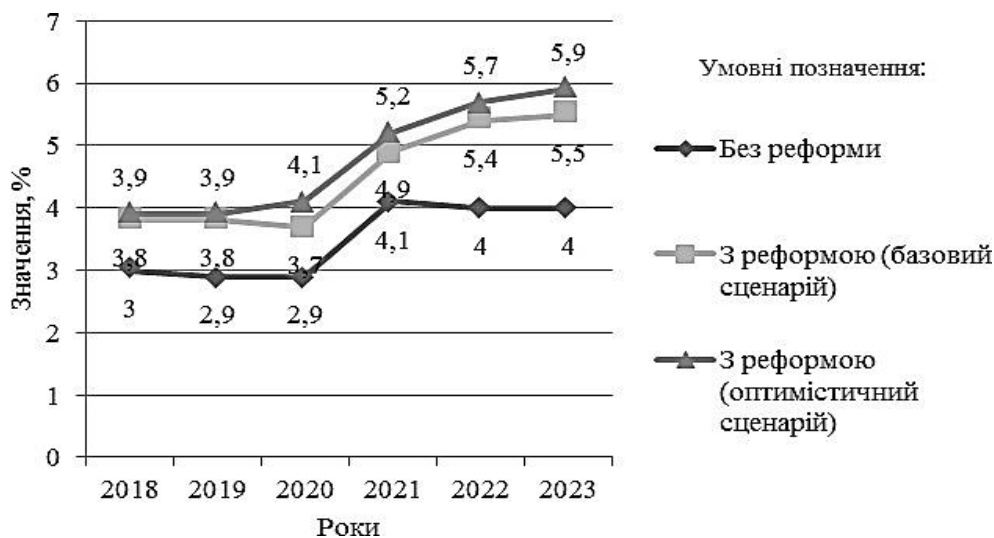

Рис. 2 – Темпи зростання реального ВВП України [5; 6]

Протягом перших років спостерігається незначне підвищення через фіскальний ефект податку на виведений капітал та монетарну політику Національного банку України для стримування інфляції. Прогнозується, що приріст реального ВВП становитиме 1,9-2% через 5 років.

Надходження від податку на виведений капітал у перспективі перекирватимуть обсяги надходжень податку на прибуток, про що свідчить довгострокова політика. Очікується, що із запровадженням цієї реформи, приплив лише внутрішніх інвестицій дорівнюватиме приблизно 20-25 млрд.

дол., що, очевидно, вплине на підвищення позицій України в рейтингу Doing Business, а також покращить інвестиційний клімат. На практиці компанії, які чесно сплачують податки до бюджету, можуть поліпшити свої інвестиційні можливості, якщо вони не мають суттєвих збитків, які переносяться на майбутні періоди. Також такий податок вигідний для новостворених підприємств.

Будь-яке проведення реформ має свої недоліки. Насамперед, компанії потребують пристосування до нової схеми оподаткування, а податкові органи до нових видів перевірок документації. Наявна можливість штучно перерозподіляти прибуток, здійснювати некоректний опис операцій, переводити кошти з одного підприємства в інше з метою їх вивільнення, що створить умови ухилення від сплати податку. А також процес є складний і тривалий, а, отже, може змінити адміністрування інших податків і зборів.

Отже, чинний податок на прибуток є стандартним і не приносить негативних економічних наслідків для держави. Визначення об'єкта оподаткування іноді спричиняє неправильність нарахування і сплати податку або його недонадходження в бюджет. Основним недоліком є фіскальне навантаження на суб'єкт господарювання. Також слід зазначити податкові перевірки, які часом нараховують невиправдані податкові зобов'язання і зупиняють роботу підприємства. Із впровадженням податку на виведений капітал спроститься його адміністрування, зменшиться кількість податкових спорів, підвищиться реінвестування, зупиниться відтік капіталу з України, зведеться спілкування між платником податку і податковим органом до мінімуму, а в підсумку, стабілізується економічна ситуація в країні [3].

Список використаних джерел:

1. Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо податку на виведений капітал №8557 від 05.07.2018
2. Дзівінська Ю. О. Сучасний стан та перспективи оподаткування прибутку підприємств в Україні / Ю. О. Дзівінська, Б. П. Ярема // Молодий вчений. – 2017. – №3. – С. 645-649. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_3_152
3. Долженков О. Запровадження податку на виведений капітал в Україні [Електронний ресурс] / О. Долженков// Evropsky politicky a pravni diskurz. – 2018. – Vol. 5, Iss. 4. – С. 238-242. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evrpol_2018_5_4_35
4. Савченко А. М. Порівняльний аналіз податку на прибуток та податку на виведений капітал: сучасні реалії та перспективи [Електронний ресурс] / А. М. Савченко, І. А. Гудим // Інвестиції: практика та досвід. – 2018. -№ 11. – С. 66-69.
5. Оцінка економічного ефекту від податку на виведений капітал. [Електронний ресурс].–Режим доступу: <https://www.uifuture.org/post/ukrainskij-institut-majbutnogo>.
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>